

Locuinti'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a tragatoriului [Ló-
vészutona], Nr. 5.

Scrisorile nefrancoate nu se voru
primi decât numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisii si republicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune :
Pre trei lune . . . 3 fl. v. *
Pre siese lune . . . 6 „ „ *
Pre anulu intregu . 12 „ „ *

Pentru Romani'a :

pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru inseratiuni :

10 cr. de linia, si 30 cr. tacu'a tim-
brale pentru fiecare-care publica-
tiune separatu. In loculu deschisu
20 cr. de linia.

Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 8./20. fauru, 1872.

Intrega press'a engleza se ocupa merèu cu extravaganțele pretensiuni ale statelor unite americane, privitorie la funest'a cestiune Alabama. Diariulu „Times“ dechiară, că Angli'a n'au si-a revocatu si neci că si-va revocă consentiementulu datu la conventiunea d'in Vasingtonu, d'in contra ea e gat'a si resoluta a lu respectă cu strictetia, dar' nu se pote si neci că se va demitte in una cërta, ce aveă a se aplana, si nu a se deschide prin conventiunea inchiaiată. In fine afacerea ajunse inaintea parlamentului, si declaratiunea ministrului Gladstone, că conventiunea de Vasingtonu inchiaiată in 8. maiu an. trec. nu concede alta interpretare de câtu cea engleza, si că competint'a tribunalului de arbitriu d'in Geneva nu pote atinge neci câtu e mai putienu cestiunea rebonificării daunelor indirecte, află resunetu viu in simulu natiunii engleze, — de unde se vede chiaru si evidentu, că ministeriulu, consciu că esistint'a sa e in strinsa legatura cu energ'ia ce o va desvoltă in acêsta cestiune de cërta, nu va recede neci unu pasu de la principiile si pretensiunile ce le-a desvoltatu in protestulu seu tramisu la Vasingtonu, și va merge mana in mana cu natiunea. — De altmintrea tote scirile, atātu d'in Angli'a câtu si d'in America, constata, că ambele părți litigante discuta afacerea d'in cestiune sine ira et studio, prin ce cestiunea Alabama a perdutu multu d'in caracterulu seu bellicosu de pâna act. Asiè Gladstone refusă mai de una-di cererea d'a presintă parlamentului actele referitorie la cestiunea Alabama, si acêsta pentru cuventulu, că una asemenea procedura ar fi inconvenienta facia cu America. — Si totu in aceea di camer'a reprezentantiloru d'in Vasingtonu respinse propunerea generalului Butler d'a intebă pre presietintele Uniunii, daca este adeverata scirea, că Angli'a voiesce sè repasiesca de la conventiunea d'in Vasingtonu.

In Germani'a lupt'a clericaliloru si feudaliloru contra principelui Bismarck e uniculu obiectu de discutune alu intregi diuaristice. Adversariu lui Bismarck intrebuintieza la curte tote medilocele spre a lu scote d'in siéa, dar' pâna acum'a cu putienu, ba chiaru fara neci unu rezultat, de ora-ce legea de inspectiune a scoleloru — carea formeza basa acestei lupte nafuctifere — s'a acceptatu de camer'a reprezentantiloru, si despotulu vice-tiaru va scî grigi, că ea sè treca si prin camer'a boieriloru.

D'in Franci'a primimu pre tota diu'a sciri rele pentru consolidarea republicei. Factorii cari si-disputa domnirea in Adunarea natiunale, si prin urmare a supra Franciei, sunt partiti'a drepta, centulu dreptu si centrulu stangu. — Cam la trei-dieci membri d'in partiti'a drepta elaborara d'ilele trecute unu programmu, in care se cere: restituierea monarcliei ereditarie, libertatea religiu-naria si de pressa, egalitatea inaintea legii, responsabilitatea ministriloru si sistemulu parlamentariu. Programmulu d'in cestiune s'a presintatu contelui Chambord, care ar' avé sè ocupe tronulu Franciei sub numele de Enricu V., dar' presumptivulu rege nu voiesce sè primesca conditiuni neci chiaru de la cei mai devotati aderinti ai sei, ci tote concessiunile constitutiunale le reserva eschisivu initiativei sale regesci. — D'in contra centrulu dreptu se occupă cu consolidarea republicei si a gatitu urmatoriulu proiectu: 1) Proclamarea definitiva a republicei. 2) Introducerea unei camere superioare, ai carei-a membri, si anume câte duoi pentru unu departementu, se voru alege de Adunarea natiunale; si 3) Reinnoirea Adunării natiunale de acum'a. — In fine centrulu stangu e preocupatu cu alegerea unui vice-presiedinte alu republicei, si, judecandu dupa diuariulu „Bien Public“, neci dlu Thiers nu ar' fi contrariu aces-tei novatiuni, numai câtu că in casulu acestu-a dsa dorese sè fia proclamatu presiedinte pre vietia.

Reflessiuni

la articulu „Ce e de facutu“ allu Dlui Iosifu Hossu, consil. supr. la curtea de comptabilitate.

— — — Quenam ista jocandi
Saevitia?

„Pactele, convorole“, etc. nu obliga decâtu pre cei ce au luat parte la elle. „A le ignoră nu este ertatu.“ Dacu D. I. H. intiellege aici legea de uniune, apoi Romanii n'au ignoratu-o, ma d'in contra au combatutu-o chiaru si cu armele in mana; nu mai pucinu au combatutu romanii si legile elect. d'in 1791 si 1848 si le combatu si in diu'a de asta di; le voru combate, pana acellea se voru arruncă in armamentariulu cellu ruginitu de unde sunt scose. — Cātu pentru frasea „a nu ne espune eventualitati, ca legile asta-di sanctiunate, mane sè se nemicesca, ceea ce D. I. H. crede că neci cavalerii autonomiei nu dorescu“, la acest'a nu ne espunemu ci ne espunu altii necontentu de 22 de anni in coce. Au numai noi am facutu ca sè se perondedie atâte sistemuri si legi „sanctiunate“ câte s'a nemicitu de la 1848 in coce? Au dora in vietia constitutiunala legile se facu pentru eternitate? Si candu elle sunt nedrepte, facute fara voi'a, fara concursulu nostru si chiaru in contra nostra, tre-bue ca sè fia stabile, immutabile? Asiè se pare a crede D. I. H., eu inse nu numai nu credu acest'a, ci credu că trebue sè staruimu cu tote pote-riile de cari despunemu ca factori de statu in vietia constitutiunale, d'a se nemici cu o di mai nainte tote acelle remasitie ruginite alle feudalismului, conservate spre opressiunea nostra si nu-mai a nostra.

D. I. H. amintesece si legea elect. d'in 1863. adaugandu că s'a fostu sanctiunata si vorbindu constitutiunalminte neci că potutu fi, pentru că in sa-si diet'a d'in Sabliu fiindu illegale, tote affacerile ei inea sunt ilegali. — Dacu diet'a d'in Sabliu a fostu illegale, nu au fostu pentru că nu s'ar' fi potutu conchiamă legalminte, d'in caus'a uniunii sanctiunate, ci au fostu d'in alte cause, d'in cari neci in sa-si legea de uniune, de si sanctiunata, nu are tote atributele legalitatii. Reactiunea care s'a jocalu intr'unu modu forte crudelu cu poporele, prin urmare si cu romanii, atātu la 1848 câtu si la 1863/4, au facutu ca nemica sè nu fia legalu d'in tote câte s'a facutu in acelle tempuri.

Legale este uniunea candu nu s'a essecutatu inse-si prescriptele legii de uniune, si anume §. IV. si V. art. de lege VII. d'in 1848. ung. ? apoi §. II. art. I. 1848. Transs. ? Candu atātu in acete, câtu si in art. II. 1848. Transs. se cuprindu prescripte cari neci pana in diu'a de asta-di, dupa a dou'a lege de uniune, si dupa a dou'a sanctiunare, au remasu neesecutate ? Ar fi de prisosu a le cită cu de amenuntulu, pentru că D. I. H. le cunosce forte bine, dar' le cunosce si publiculu cetitoriu atātu d'in legile inse-si, câtu si d'intr'unulu d'in processele de pressa alle „Federat.“, candu Redactorulu se aperă cu acelle legi in mana si fū — acuitatu (absolutu) de curtea juratiloru magiari d'in Pest'a. — Dar ore legale numesc D. I. H. acea uniune care s'a facutu fara invoirea majoritatii locuitoriloru tierrei ? D. I. H. inse dice d'impreuna cu toti magiarii „Romanii n'a potutu cooperă la crearea legii de uniune si daca li place si au primitu desrobirea (desfiintierea iobagiei) placali si primesca si uniunea, că-ci cei ce avuse dreptulu d'a-i desrobi au avutu si dreptulu d'a decretă uniunea ? Acêsta argumentatiune este totu ce pote fi mai falsu, mai scuitu. Dupa desfiintierea iobagiei nu mai aveau dreptu privilegiatii de mai nainte a decide numai ei a supra destinelor patriei, ci trebuia sè asculte si pre cei desrobiti, deveniti liberi. Poteau face inse ca sè nu desrobescă pre tierrani si sè decretedie uniunea, d'icu unii, dar' mie mi-ar' placé ca Dloru sè-mi spuna cum ar' fi potutu face la 1848, ca sè nu desrobescă pre tier-rani, candu neci privilegiatii cei mai tari d'in Ungari'a n'a potutu si Conte Seceni intrandu in siedintia dietale, in carea se decretă desrobirea, d'isse suridiendu ruginitiloru ciocoi: sè vediu cum

veti oprl asta-di cursulu apelor ? Sè lassamu in-se argumentatiunile acetea, sè stămu strinsu pre terrenulu legalitatii. Dato non concessu că magiarii a potutu decretă uniunea fara a intrebă pre romanii, cari eră extra muros constitutiunales, potutu-au ore decretă ei (magiarii si secuii) fara de invoirea Sassiloru factoru egalu indreptatitu ? Singurulu veto allu Sasiloru este de ajunsu a nemici legalitatea „in repari petiorem esse prohibentis causam“ . . . că ci „Quando aliquid commune est ut universis, id ratum est, quod major pars staturit; quando vero commune est ut singulis, tunc potior est causa prohibentis.“ — Rescriptulu I. imp. d'in 1861. dice „Ceea ce privesece uniunea (Transs. cu Ungari'a) care s'a decisu fara de liber'a invoire a natiunii romane si sasesci, se observa, că acesta n'niuno neci odata n'a ajunsu la deplina potere de lege, dupa publicarea concluselor aduse unilater alminte, s'a desfacutu in fakta si preste totu va fi neesecutabila pana atunci, pana candu locuitorii nemagiari ai Transsilvaniei si-voru vedé periclitate interesele loru natiunali prin acesta uniune“ . . . In-sa-si rescript. imp. d'in 6. oct. 1865. cătra diet'a d'in Clusiu, vorbesce despre revisiunea legii de uniune ca uniculu subiectu allu consultariloru in-culcote si dietei ung. E bine, cei ce se opusesse uniunii la 1848. se oppusera si la 1865 si la 1868 si se oppunu asta-di. Uniunea s'a facutu totu-si a dou'a ora, si legea fu sanctiunata a dou'a ora. Acum lassamu ca D. I. H. sè ni descurce „legalitatea.“ Cu legalitatea si totu cu legalitatea restignira si Judanii pre Isusu. Rogămu dar' pre D. I. H. sè mai labesca cu legalitatea si sanctiuni . . . Am d'issu că: pacte, convente, etc. nu obliga decâtu pre cei ce le au facutu, totu asiè stă treab'a si cu legea de uniune, si asiè are sè stèe pâna candu dreptulu si dreptatea voru avé valore in lume, si elle au mai mare decâtu legalitatile fia si sanctiunate. Legalitatea nedrepta este ilegalitate si ea neci prin sanctiune nu devine drepta, ci remane ilegalitate sanctiunata, si acêsta in poterea drepturiloru atātu divine câtu si umane. Istori'a genului omenescu este plina de ilegalitati, perjurie, etc. dar' ea, prin judecat'a sa, confirma in ultim'a instantia ceea ce este justu si persecuta, ca Nemesea, infractiunile . . .

Legea elect. facuta in diet'a d'in Sabliu, prin concursulu Rloru, cari aici fusese domni (aoleo ! domni d'a face totu ce li-se poruncia, adeca dupa doctrin'a autoritaria professata si urmata fidelu de D. I. H.) este ticalosa, dice D. I. H. si am d'issu-o si eu in „Concordia“ atunci candu se facusse si o d'icu si asta-di, dar' totu este ce-va-si mai buna, ast'a va concede si D. I. H., de câtu cea d'in 1848, adeca cea de asta-di si decâtu ceea ce se face acum, apoi de atunci au trecut aprope 10 anni si s'au facutu si uniunea fara a se essecută si legile conditunate prin uniune. Eu credu in progressu, in poterea spiritului timpului (in care D. I. H. dice, dar' numai dice, că dsa nu crede) umanitariu si civilisatoriu. De n'ar' esiste acesta potere, sclavi am fi asta-di si individualminte precum mai suntemu inea natiunalminte. Sè luptămu inea cu spiritulu seclului pre callea progressului, éra nu, urmandu doctrin'a autoritaria a Dlui I. H., sè ne dămu legati in plina domni'a vietiei constitutiunali, multiumindu-ne cu câte unu ossu de rosu, neci pote fi missiunea nostra d'a urmă pre sasi, cari dupa ce protestasse se paru a fi multiumiti, pentru că „deocamdata“ se bucura, că mai nainte, de privilegiile conservate si dupa uniune. Noi nu vrem elemosina, noi ceremu drepturi, si, câtu pentru romanii Transsilvaneni, aceste mai usioru se potu eluptă si conservă in Transsilvania autonoma, decâtu in Ungari'a centralisatoriu, in asta mare caldare si topitoria magiara, pre a carei-a torta sunt inscriese cuvintele ce Dante le pusese pre portalulu infernului „Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate.“ (Lassati afara tota sperantia, voi cari intrati.)

In Transsilvania autonoma neci manoperele celle mai arteficiose, neci preferinti'a ce dă magiariiloru si (d'in gratia acestoru-a) Sasiloru favorabila impregiurare, că d'insii se afla in posesosriulu privilegielor, nu potu tiené pre romanii in sclava

vagiu national, dupa incetarea celui individual. Dar' mai este inca si „momentul national,” carele pentru noi este mai pre susu de tote alte considerante, chiaru mai potinte si decatu singuru cestiuena de libertate, si acestu a se nu-lu perdemu neci odata d'in vedere. Ajunga a lu fi indegetatu. D. I. H. de si, dorere, nu consimte cu noi, ne intelege inae mai bine decatu ca ori Dsa, ori noi se avemu nevoe de ulteriore aplicatiune.

(Va urmá.)

Confederatiunea Latina.

(Urmare)*)

II.

Intr'unu altu Nr., diariulu nostru cerceteza daca in adeveru e practica ide'a Confederatiunii latine.

Candu propune cine-va o modificatiune ore-care in asiediamntulu de pana acum alu Staturiloru, inainte de tote are detori'a de a procede cu multa compenire, si de a nu face unu pasu inainte fara a avé in vedere trecutul, fara a fi deplinu luminatu asupra drumului istoriei, care este maestr'a adeverata z vietiei natiuniloru. Istori'a este o specialitate propria cu deosebire sciintiei de Statu; prin ea mai cu seama sciintia de Statu se deosebeste de invetiatarele curatu speculative. Asié procedeau publicistii vechi cei mai insemnati, Machiavelli, Guicciardini s. a., intemeiandu pre fapte istorice tote preceptele politice.

Astfelu avemu a procede si noi. Vieti'a politica a poporeloru moderne va fi caleuz'a fidele pentru viitoriulu nostru.

O problema de urgente necesitate se presinta poporeloru inaspaimate in urm'a victorieiloru fortie loru precum p eni torie ale Germaniloru: acasta problema e, cum se se aseure libertatea si independintia Staturiloru in faci'a Germaniei? Acasta problema nu resare d'in consideratiunile nici ale nostre nici ale altoru-a: ea nu e de catu consecintia logica a fortie cei potero se a evenimenteloru.

A domni si a traf vietia politica prin gra'fa lui D-dieu nu se mai pote; a domni si a traf prin gra'fa si la umbra, credinta pana acum sicura, a civilizatiunil moderne, e o illusiune si mai rea, dupa ce fe ulu si fo culu au devenitu faptorii dreptului, si dupa ce Joue alu anticitati a reavutu altariele sale cu fulgere si tunete moderne, caroru-a sciintia li-a datu totu tributulu poterei sale grandiose de asta-di.

Lumea nu pote scapa de logie'a evenimenteloru. Si daca nu pote, si daca acasta logica, intocmai ca fatulu, ca urisit'a celoru vechi, tertaie lumea incatenata inderetulu carului seu, lumea e fortaiata a medita si a resolve problema ce deriva inesorabilmente d'in acasta noua fase a umanitati.

Problem'a cautu deci a fi rezolvita, si nu se pote resolve, de catu seu standu gat'a a muri lasandu campulu liberu invasiunii si concistei, seu, daca mai vremu vietia, pregatindu-ne a opune cu efectu fortia contra fortiei.

Ajunsu la acestu punctu, si privindu ori-cine fortiele diverseloru Statu, in starea loru izolata le gasesce insuficienti pentru aperiare. Daca ostirile Franciei, triumfatorie in atate batalie in Crimea si in Itali'a, au cadiutu; daca doue imperie militare de mai multe secole, fure asternute la pamentu, unulu (alu Austriei) in cate-va septemane, celu-a-lalta (alu Franciei) in cate-va lune: voru resiste ore invasiunii, Itali'a singura, Spani'a singura, mitele regate alu Portugaliei si alu Belgiulu singure, jun'a Romania izolata, parasita, singura, si Franci'a viitoria, invinsa asta-di si impunicata in prestigiulu, teritoriulu, materialulu de resbelu si ostiera sa, singura ce pote se face?

Dupa tote acestea, naturalmente nasce intrebarea: cele doue imperie invinse unulu dupa altulu, aru fi fostu ore invinse totu asemenea, daca inva iunea aveá de a combate in acelu-a-si timplu fortiele unite ale amendororu-a? Ca n'aru fi fostu invinse, ni o spune pacea de Prag'a stipulata cu repediunea aburelui, indata ce Bismarck suspectase ca Franci'a voia se curga in ajutorulu Austriei. Astfelu ca uniunea fortieloru militare e o necesitate pentru tierere cari nu au preponderantia militaria a Germaniei, si asta-di acasta preponderantia dupa Prusi'a nu o conserva de catu Rusi'a si Statele-Unite ale Americi. Nu remane deci poporeloru mai slabe, spre a acoperi insuficientia fortieloru loru si spre a obtiene unu eculibriu posibilu, de catu a-si intruni singuratecele loru fortie militare printr'unu ordinamentu comunu: nu li remane adeca de catu a se confederá militarmente pentru a-si salva libertatea si independintia.

A-si pune cine-va sperantia in Engliter'a, nu se pote: ea e prusiana; in Austri'a si mai pucinu, pentru ca ea, desi lingusita asta-di de catre invingutoriu, nu e mai pucinu amenintata la rondulu ei, si daca n'a potutu ea seu a fostu impededata de a ajuta pre Franci'a, nu i se va erta, si dacu ar' vré se sara intru aperiarea Italiei seu Spaniei; despre Rusi'a nu e nevoia de a mai dice ce-va, ér' Francia e umilita si incapabile de a se garantá pre sine insa-si pentru lungu cursu de timplu. Suntemu dar' singuri singurei

*) Vede Nr. trecutulu alu „Fed.”

pre lume; si e pentru prima ora, ca Europ'a se afla intr'o positie mai rea de catu aceea in care se afla pre timplu caderei imperiulu romanu, carui-a i mai remasessera inca ostiri potinti, cari impedeceara in cursu de mai multe secole victori'a preponderantelor fortie ale barbariloru.

Pentru noi Italianii (dice La Confederazione latina) e ce-va mai multu. Preteste de invasiune nu lipescu noului imperiu; avemu papatulu nemultiamitu in Rom'a, acestu vechiu aclamatoru alu strainiloru in Itali'a. Si dacu asta-di Prusi'a se tiene in reserva in cestiuena Papei: cine pote fi sicuru de purtarea sa de mane, atunci candu poterile noului imperiu voru fi mai bine consolidate?

Ori in catu ni intorcemu privirea, avemu cuvinte de a inghiatia de terore: fortia nuda e singura domina in Europ'a, si cum ea respecta dreptulu, o veduram in Franci'a. Dar' dupa terore si chiaru inse-si perturbatiunile terorei, a intinde fara resistintia si cu lasitate gatulu sub secure, nu e fapta de omeni, si repugna instinctulu de conservatiune, care este acelu-a-si in natiuni ca si in individi.

Ce remane dar' de facutu? A intruni fortiele toturoru; a se confederá intre sine tierere cari se simtu slabe, pentru ca se nu cada prada fortie si dieulu t unu, asta-di arbitru dreptulu in lume.

Confederatiunea ce propunemu, gasesce basele sale istorice solide si vechi in sistem'a alianteloru ce salvara civilizatiunea lumei inainte de anulu 1870. In adeveru, atunci candu un'a seu mai multe natiuni precumpaniau, prin poterea loru, cele-l-alte se uniau intre sine pre catu timplu eculibriulu é amenintatu, pentru mai multe lune seu ani cate odata si pentru mai multu de unu quartu de seclu, cum se intempla in resbelulu celu de trei-dieci de ani.

Cu acestu sistemu se trai in Europ'a dupa caderea imperiulu romanu. Cu finitulu secululu d'n urma si in primii cinci-spre-dieci ani ai secululu curente, aliantele Engliteri, Austriei si Rusiei, in cursu de 20 ani scapara aceste tierere de absorbirea francesa si li detera apoi victori'a de la Waterloo. Aliantiele Nordulu contra Revolutiunii disputara acastei-a terenulu preste o diumetate de seclu. Aliantia intima intre Prusi'a si Rusi'a a distrusu la 1866 imperiulu milenariu alu Habsburgiloru asupra Germaniei; si o alta triplice aliantia a Prusiei, Rusiei si Engliteri, acoperita de catre acesti doui d'in arma complici prin velulu pre facutu alu unei neutralitati proditorie, a datu lovitur'a de grafa prestigiulu si preponderantie francese si celu de alu douile imperiu. Astu-felu confederatiunile si-gasescu germenulu loru in aceste si alte aliancie de o durata mai multu seu mai pucinu lunga ce au esistatu pururea in Europ'a. Si asié precum aliantele durara catu si periculu ce le provocá, si precum de asta-di va tiene unu timplu nemerusatu, neprevedutu, va fi permanente: asié alianteloru timpurarie voru succede acum aliantele perpetue, adeca confederatiunile, cari voru nasce d'intr'una conditiune istorica a umanitati cu unu caractere de permanentia d'in caus'a permanentiei periculu.

Rusi'a se tiene potinte de mai multi secolu, si tota Europ'a mai multu seu mai pucinu facisi fu constrinsa de a se mantine aliata contra ei. Germani'a ce se redica acum in centrulu Europei, face mai multu de catu Rusi'a, si vericinu o va considera asta-di, ca mai cu potere si mai bine prevediuta cu duci si ostiri exercitate, va nimeri adeverata si dur'a realitate politica.

Europ'a deci se afla asta-di in acea-si necesitate de a sta compacta in faci'a Germaniei, ca mai inainte in faci'a Rusiei, spre a-si aperi propri'a libertate si independintia. Vomu dice mai multu; proclamarea noului imperiu germanu, fondatu de noii Longobardi, e o provocare facuta lumei, provocare teribile, avendu pentru sine labarulu victoriei, apoi si forma proclamatiunii si pretensiunile unanimae ale Germaniei intregi, cu toti scriitorii germani in frunte, o spunu pre facia, ca avemu in seclu XIX reinvierea imperiulu Carlu-Magnu, care insemneza supunerea tacuta si vasalagiuulu toturoru poporeloru si principiloru Europei d'inaintea noului Cesare. Da, Carlu-Magnu ese d'in momentu reintineritu prin fortia si barbaria. Nemtii sunt cari lu facu se reinvia, si in fruntea Nemtiloru profesoratu nemtuescu. O spune acasta „Times,” organu nemtuescu, de si ese in Londr'a. „Profesorii nemti, dice acestu diariu, au manifes tatu cele mai selbatice teorile in privirea teritoriiloru d'in afara cari trebe a fi anesate Germaniei unite, fara a provocá vre unu semnu de nemulti-mire.” Ni o spune si contele de Cray in Camer'a deputatiloru d'in Monaco la 19 ianuariu 1871. Nu li mai ajunge Nemtiloru Germani'a crescuta, precum e adi, prin teritorie danese, polonese si francesce: inaintea, totu inaintea: labarulu germanu porta scrisa pre foiele salle fluturande concist'a Europei. Ei voru Germania cea mare, care va se dice absorbirea si germanizarea Italianiloru, Unguriloru, Romaniloru, Slaviloru, adeca a toturoru poporeloru ce constitue asta-di imperiulu Austriei, si asié mai departe. Pentru ca éta cum incheia contele de Cray discursulu seu in camer'a bavarese: O aliancia cu Austri'a e unicululu mid-locu spre a realisasi á ide'a unei mare Germanie!

Adeveratu ca in acelu-a-si timplu noulu Cesare dachiará ca „nu aspira preste fruntariele sale de catu la unu co-

merciu cu cele-alte popore intemeiatu pre respectulu reciprocu alu independintiei proprie... ca Imperiulu nemtuescu e imperiulu pacei!... Candu se dice si scriu asemenea cuvinte, ele prevestescu cele mai grave evenimentete. In limbajulu oficialu imperiulu pacii scimu ce va se dica, va se dice imperiulu resbelulu: respectulu independintiei altoru popore, se traduce prin opresiune si concista.

Periculu e asta-di nu numai de o intensitate precum n'a mai fostu nici odinioara, dar' e chiaru de facia, pentru ca Germani'a are unu milionu soldati, rupti in maestria armeloru. Victoriele Germaniei, poporu barbaru in fondu, dice contele Ricciardi, dar' avutu de tote instrumentele cele mai eficaci ce pote da sciintia si civilizatiunea, amenintia civilizatiunea Europei, nu numai prin fortia sa propria, dar' si prin aliantia gintei germanice cu cea slavica. Periculu e eminente si gravu; momentulu e supremu. Una confederatiune potinta a gintei latine e nu numai necesaria, dar' cautu a se face immediatu, inainte de a interveni noulu imperiu consolidatu spre a o impedece cu propoundantia fortieloru sale.

Confederatiunea latina ce propunemu nu difere catu-si de putieulu de vechiele aliancie, afara numai ca, dupa conditiunile in cari se afla acum Europ'a, acasta confederatiune nu va fi marginata la unu determinatu periodu de timplu, totu odata ea nu va poté recusá unu asiediamentu militariu uniformu, totu-de-un'a in stare de a pune stavila inaspaimentatoriuulu organismu militariu alu Germaniloru care amenintia la totu momentulu libertatea si independintia Europei. Acastea sunt necesitati politice cari se impun, si contra caroru-a nici unu rationamentu speciosu nu are vre-o valoare. Sunt tradatori patriei acei ce prin sofisme si spre a servivstrainulu abatu pre popore de a ingrigi de salutea loru comune. Acesti tradatori de patria in acestu chipu aruncara Franci'a in papastia teribile in care dispare acum politicamente; totu astu-felu stau gat'a se face pentru Itali'a, pentru Spani'a, Portugali'a, Romania, pentru Belgi'a, Elveti'a, Oland'a si alte tierere, tote asemenea amenintiate de fortiele preponderante ale Germaniloru.

Nu usioru obstacolu pentu semnarea unui pactu federalesunt gelosiele interne ale Staturiloru. Cu tote acestea, dacu o federatiune micisoreza intr'unu gradu ore-care libertate de actiune a unui guvern, apoi invasiunile nordice o distrugu de totu si reproducu evulu mediu. De alta parte, o ingerintia inevitabile a confederatiunii, o permite usioru frat'a de asta-di a poporeloru, civilizatiunea comunu, originile comunu si fondulu comunu alu limbiloru, adeverate dialecte ale acelei-a si idiome. Chiaru pentru aceea adeveratele confederatiuni nu se potu stabili de catu intre popore avendu acele-si legaturi de origine, de limba, de cultura, de credintie, de institutiuni si vietia politica.

Daca Elveti'a a legatu impreuna t'rei nationalitati, si republica Stateloru-Unite ale Americi reunescu pre teritoriulu seu nationalitate toturoru vecheloru tierere ale Europei, cu catu e mai posibilu o confederatiune care are se apropie intre sine nisce popolatiuni, cari prin aceea-si limba comunu a formatu in cursu de mai multe secole istoria, doctrinele, scolele, aspiratiunile si civilizatiunea loru?

Cu Germanii nu avuram de catu lupte milenarie, si anume Italianii de abie sunt catu-va ani ca mai resuffa de rabiia tedesca, care se reversa asta-di asupra miseriei Francie; cu Rusi'a nu avemu simpatie nici antipatie, suntemu indiferenti; cu Engliter'a ne aflam mai in acea-si termini ca si cu Rusi'a. Legature de fratie nu se socotescu de catu acele ce existu intre tierere asié difse latine, cari existu de doue mii de ani in capu, fara a fi incetatu vre-o-data de a se considera intre sine ca fractiuni ale acelei-a-si familie.

Asie dar' dacu grelele impregiurari ale Europei impun necesitatea unei confederatiuni de Statu care se subroge, si inca cu multu mai bine, confederatiunea germanica asta-di schimbata in imperiu, acasta liga de statu, seu confederatiune nu e posibilu, ea nu va poté nici va trebuí a se constitui, intre alte popore de catu acele cari se tragu d'in vitia latina.

(Va urmá.)

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedintia de la 16. fauru, 1872.

Vice-presedintele Iosifu Banó deschide siedintia la 10 ore a. m. D'intre ministri sunt de facia: Lónyay, Kerkapoly, Tisza, Pauler si Szlávy.

Dupa verificarea procesulu verbulu d'in siedintia precedentu, presedintele anuncia, ca Majest. Sa a suspendatu pre Colomanu Bedecovicu d'in postulu seu ca banu alu Croatiei, despre ce camer'a idé actu.

Aloisiu Degre adreseza ministrulu de cultu si instructiune urmatori'a interpellatiune: Considerandu, ca in institutulu d'in Vatiu alu surdo-mutiloru se intempla abusuri si disordini; ca instructiunea e defectuosa si nutreie asié de rea, incatu elevii, spre a-si poté potoli fomea, pentru catu-va cruceri facu servitte de hamali la calea ferata; ca disciplin'a a decadintu cu totulu; considerandu, mai departe, ca acestu institutu, cu ocaziunea alegeriloru de deputatu se preface in taverna de betia si cortesia, imbetandu chiaru si pre elevi si dandu-li cele mai rele esemple, — intrebá pre

